

Stanovisko

vlády Slovenskej republiky

k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vyslovenie nedôvery členke vlády Slovenskej republiky Martine Lubyovej, poverenej riadením Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (tlač 1317)

Vláda Slovenskej republiky predkladá stanovisko k pôsobeniu ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Martiny Lubyovej na účely mimoriadnej schôdze Národnej rady Slovenskej republiky zvolanej podľa § 109 ods. 1 rokovacieho poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Ministerka Martina Lubyová nastúpila do funkcie v septembri 2017 v neľahkej situácii, kedy bolo potrebné stabilizovať čerpanie eurofondov v rámci operačného programu Výskum a inovácie, ktoré bolo pozastavené na základe varovného listu Európskej komisie. Vďaka včasnej a efektívnej intervencii ministerky Lubyovej v Bruseli na úrovni komisárky Cretzu sa podarilo situáciu stabilizovať a zahájiť prípravu novej programovej dokumentácie, ktorá bola v koordinácii rezortu školstva a za spolupráce ďalších rezortov, národných inštitúcií aj Európskej komisie vypracovaná a predložená Európskej komisii. Po odsúhlasení novej dokumentácie orgánom auditu pristúpila ministerka školstva k vyhlasovaniu obnovených a nových výziev v rámci operačného programu v celkovom objeme približne 600 miliónov eur. Ministerka Lubyová zároveň preorientovala čerpanie operačného programu od veľkých národných projektov smerom k dopytovým výzvam, čo bolo ocenené aj predstaviteľmi Európskej komisie.

Pod vedením ministerky Lubyovej pripravil rezort školstva s partnerskými inštitúciami Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky, autorského dokumentu Učiace sa Slovensko a Správy o stave školstva. Národný program bol ministerkou Lubyovou predložený na rokovanie vlády SR a schválený v júni 2018 ako strategický dokument, ktorý po prvýkrát v histórii samostatnej Slovenskej republiky predstavuje strategický plán rozvoja výchovy a vzdelávania na 10-ročné obdobie, ktorý je schválený v podobe oficiálneho vládneho dokumentu, s konkrétnymi akčnými plánmi a rozpočtovým krytím plánovaných aktivít.

Významným pokrokom národného programu ako výsledku úspešného sociálneho dialógu je podstatné zvýšenie plátov pracovníkov rezortu, a to prostredníctvom valorizácií o 2-krát 10 %, ako aj zvýšením platových tabuliek výskumných pracovníkov a doktorandov.

V operatívnej oblasti bolo významným úspechom zavedenie nového Rezortného informačného systému od septembra 2018, čo umožňuje efektívnejšie financovanie škôl, ale aj vypracovanie analýz na základe kvalitnejších údajov o žiakoch a školách. Výsledkom intenzívnych rokovaní s Ministerstvom financií SR bolo navýšenie prostriedkov na učebnice o 4 mil. eur v roku 2017, v roku 2018 až o 5 mil. eur a na asistentov učiteľa o 8 mil. eur. V oblasti vysokého školstva sa získali finančné prostriedky vo výške 50 mil. eur, ktoré už zlepšujú podmienky na vysokoškolských internátoch. Internáty prechádzajú opravami striech, výmenou okien i vnútorného zariadenia.

V legislatívnej oblasti presadila ministerka Lubyová niekoľko nových zákonov a zásadných noviel, ktoré priniesli zásadné zmeny v oblasti regionálneho a vysokého školstva. Predložila nový zákon o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania, ktorým sa zriaďuje nezávislá akreditačná agentúra. Slovensko sa tak dostáva do klubu európskych krajín, ktoré dodržia pri hodnotení vysokých škôl medzinárodné zásady ENQA.

Novelou zákona o vysokých školách presadila interdisciplinárne štúdiá na úrovni bakalárskych študijných programov, zvýšenie otvorenosti vysokoškolského systému tým, že pri obsadzovaní miesta vysokoškolského učiteľa vo funkcii profesora a docenta sa umožňuje upustiť od požiadavky na predchádzajúce udelenie titulu profesor alebo docent, ako aj ďalšie pozitívne zmeny v oblasti vysokoškolského vzdelávania.

Významným posunom bolo aj predloženie novely zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, ktorou boli prijaté opatrenia na uľahčenie vstupu a odstránenie bariér pri vstupe stredných odborných škôl a zamestnávateľov do systému duálneho vzdelávania, zavedenie tzv. „priamych platieb“, prijatie opatrení na odstránenie administratívnej záťaže pri poskytovaní duálneho vzdelávania, uľahčenie vstupu živnostníkov a malých podnikov do systému duálneho vzdelávania a pod.

Novelizáciou zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) sa upravila problematika kariérového poradenstva. Ďalšou novelizáciou bola doriešená dlhodobá odkladaná problematika plánovania výkonov osemročných gymnázií a následne aj plánovania výkonov stredného školstva s cieľom priblížiť ho aktuálnym potrebám ekonomiky a trhu práce.

Ministerka Lubyová predložila na rokovanie NR SR nový zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, ktorý zlepšuje postavenie učiteľov a odborných zamestnancov, zvyšuje profesionalizáciu výkonu ich povolania a skvalitňuje systém ich vzdelávania v profesijnom rozvoji.

Osobitnú pozornosť venuje ministerka Lubyová aj problematike šikany, v rámci ktorej rezort vypracoval novú Smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach, ktorá upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa ustanovení školského zákona. Rezort tiež schválil povinnú predškolskú výchovu v súlade s osvedčenou medzinárodnou praxou ako opatrenie zamerané na zlepšenie prosperity žiakov z marginalizovaných komunit a sociálne znevýhodneného prostredia.

Pod vedením ministerky Lubyovej MŠVVaŠ SR na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky pripravuje rezort reformu výchovného poradenstva, ktorej cieľom je optimalizácia a stabilizácia siete školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie. Zámerom je vytvoriť centrum poradenstva a prevencie poskytujúce komplexné odborné služby, vytvoriť podmienky transparentného financovania centra poradenstva a prevencie a skvalitniť priebeh poskytovania výchovného poradenstva.

S cieľom skvalitniť vzdelávanie a proces prípravy prác na vysokých školách rezort pripravil novelu zákona o vysokých školách, ktorého cieľom je úprava zneplatňovania riadneho skončenia štúdiá, odnímania akademických titulov a titulov docent a zneplatňovania návrhov na vymenovanie profesora.

V rámci podpory povolání, ktoré sú v Slovenskej republike nedostatkové, rezort pripravuje novelu zákona o Fonde na podporu vzdelávania. Zámerom pripravovaného zákona je

zabezpečiť, aby na študijné odbory, na ktoré sa hlási málo absolventov a z nich vyplývajúcich prípadne v budúcnosti hroziacich, že nedostatkové budú, nastúpilo viac absolventov, ako je to v súčasnosti.

Medzi významné úspechy rezortu v oblasti vedy a techniky patrí rozpracovanie nových štátnych programov pre výskum a vývoj, ktoré by mali byť kľúčovým nástrojom na podporu špičkovej vedy na národnej úrovni v rokoch 2019 -2023. Programy boli schválené Radou vlády SR pre vedu, techniku a inovácie. Cieľom realizácie štátnych programov výskumu a vývoja je formou cielených riešení podporených zo štátneho rozpočtu dosiahnuť rozvoj kľúčových oblastí ekonomiky s priamou nadväznosťou na uplatnenie výsledkov a výstupov výskumu a vývoja v praxi, podpora zvyšovania konkurencie schopnosti hospodárstva SR a podpora rozvoja spoločnosti.

V roku 2018 rezort podporil 30 projektov v rámci schémy stimuly pre výskum a vývoj. Cieľom je podporiť zapojenie súkromnej sféry do výskumu a vývoja, rozšíriť výskumné kapacity domácich podnikov a ponúknuť riešenia a výsledky výskumu priamo aplikovateľné na trhu. Stimuly by mali prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti slovenských podnikateľov v perspektívnych oblastiach rozvoja ako sú biomedicína a inteligentné technológie pre kvalitu života a zdravia, biotechnológie, pôdohospodárstvo a životné prostredie, INDUSTRY 4.0, dopravné systémy a dátové hospodárstvo a bezpečnosť IKT. Po prvýkrát boli stimuly rozdeľované na základe súťaže, trojnásobne sa zvýšilo spolufinancovanie zo súkromných zdrojov a výrazne sa zvýšilo prepojenie pracovísk vedy a výskumu so súkromnou podnikovou sférou v rámci princípov PPP.

Významnou úlohou MŠVVaŠ SR na poli vedy a techniky bola aj analýza trendov slovenskej a zahraničnej vedy a vyvodenie záverov pre budúce opatrenia. V spolupráci Agentúry na podporu výskumu a vývoja a MŠVVaŠ SR sa podarilo v roku 2018 spustiť prvú pilotnú výzvu na podporu prípravy projektov európskeho rámcového programu pre výskum a inovácie Horizont 2020. MŠVVaŠ SR v priebehu roku 2018 aktívne pracovalo na úrovni Európskej komisie na príprave nového rámcového programu EÚ pre výskum a inovácie na rok 2021 až 2027 Horizont Európa.

Pod vedením ministerky Lubyovej MŠVVaŠ SR sa úspešne rozvinulo bilaterálnu spoluprácu v oblasti vedy a techniky. Ministerka Lubyová podpísala nové dohovory s Južnou Kóreou, USA, Čínou, Srbskom, Rumunskom. Otvoril sa tak priestor nielen pre mobilitu slovenských výskumníkov, ale zároveň pre výskumné aktivity v oblastiach IKT, autonómnych automobilov alebo nových materiálov vrátane nanotechnológií. Úspešne sa rozvíjala spolupráca SR s Európskou vesmírnou agentúrou (ESA) v rámci tzv. programu pre spolupracujúce krajiny (PECS). Cenu za vedu a techniku si z rúk pani ministerky v roku 2018 prevzalo 17 vedcov, 4 vedecko-technické tímy a Asociácia pre mládež, vedu a techniku – AMAVET.

Významným posunom práce rezortu pod vedením ministerky Lubyovej je aj zintenzívnenie medzinárodnej spolupráce s multilaterálnymi medzinárodnými organizáciami. V rámci plnenia Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania rezort spolupracuje s OECD na Národnej stratégii rozvoja zručností, projekte Education 2030 a OECD Teachers' Forum pre Slovensko zameranom na modernizáciu vzdelávacích obsahov a rozvoj kontinuálneho vzdelávania učiteľov.

Rozvoj nastal aj v oblasti spolupráce s UNESCO, ktorej zámerom je podpora implementácie Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania. Prioritné pre Slovensko je zameranie

sa na kvalitu vzdelávania s prehĺbovaním obsahového zamerania s ohľadom na požiadavky doby.

Vzhľadom na uvedené, vláda Slovenskej republiky pokladá pôsobenie ministerky Lubyovej vo funkcii za mimoriadne kvalitné, plne ju podporuje v jej úsilí naplňať Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky v rezorte školstva, vedy, výskumu a športu a

nesúhlasí

s návrhom skupiny poslancov na vyslovenie nedôvery voči jej osobe.